

Posudek k diplomové práci MgA. Adama Ruta
na téma „Corporate governance společností územně samosprávných
celků“

Rozsah práce: 117 767 znaků

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Aktuálnost tématu: Vysoce aktuální / **Nadstandardně aktuální** / Dostatečně aktuální / Neaktuální

Novost tématu (v kontextu zpracovaných témat diplomových prací na PF UK): Zcela nové / Relativně nové / **Dosud plně nezpracované** / Dostatečně zpracované

Téma diplomantem zvolené stojí na okraji pozornosti odborné veřejnosti, i studentů (při zpracovávání kvalifikačních prací), přestože nejde o problematiku vyloženě novou. Proto lze jeho zpracování uvítat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Náročnost tématu z hlediska úrovně teoretických znalostí vyžadovaných pro zpracování tématu: **Vyšší** / Standardní / Nižší

Náročnost tématu z hlediska rozsahu dostupných zdrojů (rozsahu právní úpravy, doktrinálního zpracování, aplikovatelné judikatury): **Vyšší** / Standardní / Nižší

Kvalitní analýza problematiky nutně vyžadovala znalost a pochopení nejen korporálního práva (jakož i soft law pravidel corporate governance), ale též zároveň práva správního (obecního zřízení atd.). Pouhá znalost praktického fungování samosprávy v rámci akciových společností s její účastí, kterou diplomant bezesporu oplývá, nemohla být ke komplexnímu zpracování tématu dostačující.

S ohledem na dosavadní omezené zmapování tématu považuji jeho zpracování za náročné.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Splnění cíle práce

Stanovení cíle práce: Provedeno řádně / **Provedeno nikoliv řádně** / Nprovedeno

Splnění cíle práce: Cíl řádně splněn / Cíl spíše splněn / **Cíl spíše nesplněn** / Cíl nesplněn nebo vůbec nestanoven

Diplomant si jako cíl práce vymezil vybádat, jaké systémové změny (de lege ferenda i v rámci implementace soft law) mohou přispět k tomu, aby samosprávy byly aktivními, informovanými a odpovědnými vlastníky.

Na takto vymezený cíl práce, jakkoli jde o cíl velmi ambiciózní, se mu nepodařilo vhodně zaměřit obsah práce. Cílem práce je představení možných změn de lege ferenda, to však nutně vyžaduje hlubokou analýzu stávající právní úpravy de lege lata (nakolik stávající úprava brání samosprávám v efektivním výkonu jejich „vlastnických“ práv). Tu v práci na mnoha místech postrádám.

Diplomant se mnou (vedoucí práce) text konzultoval (avšak pouze 2x), na problematické uspořádání obsahu práce a s tím spojené vymezení a plnění cíle práce byl upozorněn. Chaotičnost řešení stanoveného cíle se mu však podařilo eliminovat jen částečně.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Tvůrčí uchopení tématu (individualita zpracování): **Ano** / Spíše ano / Spíše ne / Ne

Nemám pochyb o samostatném tvůrčím uchopení tématu diplomantem. K neprospěchu práce je styl vyjadřování diplomanta, který působí nevědecky, jakož i vysoká míra popisnosti práce. Řada načrtnutých otázek tak působí pouze jako „výkřik do tmy“. Diplomant na většinu otázek pouze poukazuje, problému se pak buď jen okrajově anebo vůbec dále nevěnuje (např. otázka na konci s. 23). Právě tam, kde diplomantův text otázkami končí, měla začít skutečná, právní analýza problému.

Závislost na použitých pramenech: **Ne** / Ano (odůvodnění: ...)

Zhodnocení práce z hlediska plagiátorství: **nezjištěna** žádná známka možného plagiátorství

C. Logická stavba práce

Systematika práce: **Vhodně zvolena** / **Zvolena spíše vhodně s těmito výhradami:** V diplomantem zvolené systematice zpracování tématu (co do základních kapitol) spatřuji určitou logiku. Nejdříve zpracovává (kapitoly 1 až 3) stávající pravidla fungování společností s účastí samosprávy (byť skutečná právní analýza zde povětšinou chybí), následně se zabývá pravidly soft law, která na tyto společnosti dopadají, resp. by měla/mohla dopadat, a nakonec se snaží načrtnout úvahy de lege ferenda. / **Zvolena nevhodně** (odůvodnění:)

Dodržení zvolené systematiky: **Ano** / **Ano s těmito výhradami:** Srozumitelnosti zvolené systematiky práce ubírají nesourodé názvy jednotlivých kapitol a nevyváženost jejich obsahu (kdy některé podkapitoly jsou z hlediska hloubky analýzy zcela nedostatečné – např. 2.3.2; anebo nadbytečné pro další výklad – např. 2.5.1). Oceňuji dílčí úvody a dílčí shrnutí (byť ne zcela plní žádoucí funkci). Jednotlivá podtémata v rámci kapitol však na sebe nevhodně navazují, jsou nesourodá, myšlenky diplomanta se často nekoncentrují a přebíhají tak od jedné dílčí otázky k další. / **Ne** (odůvodnění:)

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Reprezentativnost zdrojů: **Ano** / **Ne** (odůvodnění:)

Aktuálnost zdrojů: **Ano** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Primární zdroje využity: **Dostatečně** / Nedostatečně (odůvodnění: ...)

Zahraniční zdroje využity: **Ano** (S ohledem na zvolené téma nepovažují omezenou míru využití zahraničních zdrojů za negativum práce). / Ne

Dodržení zásad odborné práce se zdroji: **Ano** / **Ne** (odůvodnění: Na řadě míst diplomant necituje zcela správně: např. v PPČ 7 chybí datum citace z el. zdroje; nepřesná citace soudních rozhodnutí např. na s. 22 nebo 30; nadbytečná odvozená citace na s. 22 atd.)

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Téma zpracováno nikoliv deskriptivně: **Ano** / Převážně ano / **Převážně ne** / Ne

Dostatečná analýza problematických otázek: **Ano** / **Ne** (odůvodnění: Práce je především deskriptivní. Skutečná analýza právní úpravy, jak deklarováno v úvodu, na většině míst chybí.)

Úplnost zpracování tématu: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Zhodnocení tématu a práce v závěrečné kapitole: Řádné / Dostatečné s těmito výhradami: ... / Nedostatečné (odůvodnění: ...)

Komparace s jinou právní úpravou: **Ano** / **Ne**

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální podoba textu: Bez výhrad / **S těmito výhradami**: při citaci konkrétního ustanovení se mezi § a odstavec nekládá čárka; naopak, za zkratky předpisů, za názvy PO či za zkratku Sb. se čárka vkládá.

Formální podoba poznámek pod čarou a seznamu literatury: Bez výhrad / **S těmito výhradami**: číslo PPČ se vkládá až za tečku za větou, nikoli před; vhodné by byly opětovné citace pro přehlednost.

Grafy a tabulky: **Ano** / **Ne**

Jejich případný význam pro kvalitu zpracování tématu: Vyšší / Běžný / **Nižší**

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková úroveň textu (z hlediska užívání odborné terminologie): Standardní / **Dostatečná s těmito výhradami**: Na řadě míst používá diplomant výrazy a obraty nevhodné, nesrozumitelné pro odborný právní text – např. snaha „nenamočit se“ do problémů na s. 18; „přistoupit ke koncertu“ na s. 24, trnitá cesta na s. 26, náš zákon na s. 46 atd. / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Stylistická úroveň textu (čitivost, přehlednost): Standardní / Dostatečná s těmito výhradami: ... / **Nedostatečná** (odůvodnění: Práce působí místy čtivě, ale spíše jako novinový článek; často působí jako úřednický text, nikoli právní odborný text v rámci vědecké práce. Na mnoha místech je vyjadřování diplomanta nesrozumitelné.)

Gramatická úroveň textu: **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

4. Případné další vyjádření k práci:

Z práce je patrné, že diplomant byl velmi dobře seznámen s praxí fungování společností s účastí samosprávy, a právě z toho důvodu téma zvolil. Je též zjevné, že o tématu přemýšlel a kladl si řadu velmi zajímavých otázek. Práce však naráží na absenci žádoucí míry odborného zpracování. Široký okruh otázek, kterých se diplomant dotýká, vede k povrchnosti jeho zjištění a popisnosti zpracování. Skutečně vědeckou analýzu problematiky tak práce neobsahuje.

Přesto však mám za to, že je potřeba ocenit vhléd diplomanta, jeho odvahu zabývat se tímto do značné míry neatraktivním tématem a snahu hledat efektivní řešení pro fungování samospráv (resp. jejich zástupců) coby řádných hospodářů v rámci správy společností.

Z konkrétních připomínek k textu lze uvést:

- na s. 15 diplomant zmiňuje případ změny stanov Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s. Z textu dále však není patrné, zda jde věcně o téže rozhodnutí jako komentovaný rozsudek KS v Ústí nad Labem (když jde o soud v jiném kraji). Samotné vysvětlení právních dopadů rozhodnutí, vč. rozhodnutí kasačního soudu, pak nepůsobí příliš srozumitelně – Jaký je právní názor diplomanta na toto rozhodnutí (krom toho, že si myslí, že rozhodnutí přineslo chaos)? Jak se k soudu vykládaným ustanovením staví komentářová literatura a doktrína?

- skutečně ve všech společnostech s dualistickou strukturou uváděných na s. 15 volí představenstvo dozorčí rada? A následný text přináší další otázky pro nezasvěceného čtenáře: Co znamená politická praxe gesčních radních (vysvětleno to není ani na s. 47)? Jak by se rada při výkonu působnosti valné hromady měla (při jakém rozhodování?) podrobně zorientovat v odborných otázkách činnosti společnosti?

- na s. 16 diplomant udává jako problém absenci členů dozorčí rady? A co členové představenstva? Proč rozhoduje jen určitý radní a nikoli rada jako celek? Postrádám zde vysvětlení, oporu v zákonných ustanoveních, zdroje...

- na s. 17 diplomant uvádí, že k odvolávání managementu dochází jen výjimečně – z jakého pramene čerpal pro toto tvrzení?

- na s. 18 diplomant komentuje žádoucí transparentnost obchodního vedení, aniž by však do té doby zřetelně, s odkazem na právní úpravu a doktrínu, vymezil, komu v jím komentovaných společnostech obchodní vedení náleží (nelze zde spoléhat na předporozumění čtenáře);

- na s. 18 diplomant s odkazem na Lálu uvádí nemožnost vydat akcii bez práva na vysvětlení podle německého práva. Jak je to podle práva českého?

- co chtěl diplomant říci, uvádí-li na s. 19 že by „radní mohla apelovat na kolegyně a kolegy péčí řádného hospodáře ve vztahu k samosprávě“? A je v souladu s touto péčí, pokud se rozhodování jediného akcionáře bez vážného důvodu neúčastní všichni členové představenstva a dozorčí rady?

- Jaký je důvod, proč ZOK omezuje právo akcionáře na vysvětlení jen na jednání konkrétní valné hromady? Jde skutečně jen o rovné zacházení? (viz diplomantova argumentace na s. 19);

- jak je souladná s pravidly ZOK praxe popisovaná diplomantem ve stručné podkapitole 2.3.2.?

- může být také člen představenstva komentovaných společností současně zaměstnancem společnosti? (viz diplomantova řečnická otázka o členech dozorčí rady – zaměstnancích na s. 23);

- na s. 24 diplomant jednou větou poprvé přesněji naráží na samotnou podstatu toho, proč jím komentované společnosti vznikají – zde by bývalo bylo vhodné (když už ne na začátku práce) doplnit určité obecné teoretické ukotvení problematiky, např. i s odkazem na zahr. zdroje popisující fungování SOE;

- dokázal by diplomant uvést konkrétní příklady strategického rozhodování, které komentuje na s. 26? Postrádám zde též další zdroje vypořádávající se s otázkou strategického rozhodování. Je udělování pokynů a zásad valnou hromadou totéž jako strategické rozhodování?

- podle jakého klíče zahrnul diplomant jednotlivé aspekty do kapitoly 3? Jde o vyčerpávající výčet anebo se některými dalšími aspekty nezabýval. To bylo bývalo vhodné vysvětlit. Tato kapitola působí velmi nesourodě (a nadto, každá podkapitola, jakkoli nastiňuje zajímavý problém – například v případě trestní odpovědnosti, kde zcela chybí komentářová literatura, velmi povrchně) a do značné míry je pro stanovený cíl práce nadbytečná.

- s. 46 - Z jakého důvodu nebyla dříve (z textu není patrné kdy, ani kdy bylo novelizováno – „v tuto chvíli“) připouštěna odměna pro zaměstnance ÚSC ve volených orgánech právnických osob?

- s. 47 – vzniká takovýto zájmový střet i v „běžných“ akciových společnostech, kde zaměstnanec je podřízen přímo řídicímu orgánu? Není mi zcela jasný diplomantův argument – vždyť odpovědnost za činnost zaměstnanců vždy nese řídicí orgán, a tudíž zaměstnanci jsou mu podřízeni. Kdo by pak mohl být zaměstnanci do dozorčí rady volen?

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Viz otázky položené výše. Ocením, zaměří-li se diplomant na 2 – 3 otázky výše položené, na které při obhajobě precizně, s důrazem na právní analýzu nastíněného problému, odpoví.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň:

Doporučuji práci k obhajobě, neboť, byť velmi omezeně, splňuje předepsané předpoklady a s ohledem na výše uvedené jí předběžně navrhuji klasifikovat stupněm dobře.

V Praze dne 1. 9. 2024

JUDr. Klára Hurychová, Ph.D.

vedoucí diplomové práce